

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

OBSAH

Uznesenia MZ

Divadelná premiéra

Výstava

Naši

Komentáre

Jánošíkovská

tradícia 2. časť

Spoza dverí ZŠ

Akordeónový koncert

Inzercia

a iné

Deň učiteľov

OCENENÍ PEDAGOGŮ

ZÁKLADNÁ ŠKOLA DR. V. CLEMENTISA TISOVEC

MGR. **KATARÍNA HUTKOVÁ**

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA TISOVEC

MGR. **IVANA SZÖKEOVÁ**

MATERSKÁ ŠKOLA TISOVEC

BEATA CIBULIAKOVÁ

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA TISOVEC

LÝDIA KRÍŠKOVÁ

EVANGELICKÉ GYMNAZIUM TISOVEC

MGR. **MIROSLAVA ŠTEFÁNIKOVÁ**

Ochrancovia budúcnosti

Už ako malým
zo studne poznania
dali nám piť.
Z toho čo sme vzali
bolo by vrátiť,
nie na dlh žiť.

Nemôžeme byť takí
a nepriznať
aspoň náznak vd'aky,
zato, že k prameňu
nás viedli,
hoc nie všetci
boli smädní.

Raz tak je dané,
nie každý génium sa stane
a nie každý s pribúdajúcim vekom
stáva sa automaticky dobrým
človekom.

Niekedy málo je i vedieť,
kto neverí v seba
nedokáže letieť.

Túto vieru učiteľ a rodič
do detí vnáša.
Sú ako záprah,
len ich súzvuk ovocie prináša.

Keď jeden zaškripe
a v planý poplach volá,
dieťa zastane v pol ceste,
ako veta holá.
Neskoré sú potom slzy dane
ono cíti, čo srdcom,
čo len hrané.

Nel'ahká učiteľ a práca
zo svojej potreby
nič nestráca.

Bo popri prírodných
a humanitných vedách,
učí i lásku, pokoru a cnosť.
Nedovolí zničiť budúcnosť.

Karol Hruška marec 2013

Pódium mladých umelcov 2013 v hre na akordeón.

„Každé dieťa je umelec. Otázkou je len: Ako má zostať umelcom, až vyrastie?“

Pablo Picasso

PMU – nadregionálna umelecká súťaž (prebieha v rámci združenia ZUŠ Gemera – Malohontu, Novohradu). V tomto školskom roku žiaci umeleckých škôl súťažia v hre na akordeón (Tisovec), husliach (Revúca), gitare (Poltár), keyboard (Veľký Krtíš). Akordeónisti

sa v ranných hodinách 21.3. schádzali v MsKS Tisovec, keďže priestory ZUŠ pre tento ročník nepostačovali. Súťažilo sa v deviatich kategóriách (podľa ročníkov). Predsedom odbornej poroty bol pedagóg Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici Mgr. Igor Vlach. ZUŠ Tisovec reprezentovali Samuel Máni, ktorému udelili 1. miesto v I. kategórii a Aneta Vetráková, ktorá sa v VI. kategórii umiestnila na 2. mieste. Tento ročník bol výnimočný prítomnosťou vzácných hostí. Po ukončení súťaže v popoludňajších hodinách vystúpil **Akordeónový orchester ZUŠ Lipany pod taktovkou Mgr. art. Miriam Žilkovej Timčovej**. Orchester bol založený 1. septembra 2003, pozostával z ôsmich členov. V Tisovci sa nám predstavil s 38! členmi. Koncertujú nielen v Lipanoch a okolí, ale i v iných mestách Slovenska, v zahraničí sa predstavili v Poľsku, Srbsku, na Ukrajine, v Čechách. Medzi ich veľké úspechy patrí **1.miesto a ocenenie „vynikajúci – excelent“ získané na VI. Európskom festivale v Prahe v roku 2010**. V súčasnosti sa umiestnili v zlatom pásme na **Krajskej prehliadke komornej hudby**

DIVERTIMENTO MUSICALWE 2012 s postupom do Celonárodného kola, ktoré sa bude konať 10.-11. mája 2013 v Rimavskej Sobote. Ale vráťme sa k tisovskému koncertu: Hráči orchestra, sólisti, trio, kvarteta, tri speváčky (predstavili sa v skladbe Psalm z Krakowem a v Parafrázach na tri ruské piesne) i samotná dirigentka odvedli plne profesionálne výkony! Sústredenosť, dynamika, farba orchestra, radostné nasadenie všetkých účinkujúcich vytvárali úžasnú harmóniu... Slovom sa zážitky z koncertu opísať nedajú. Všetci súťažiaci, pedagógovia, pozorovatelia boli unesení. Dovolím si tvrdiť, že odchádzali z Tisovca nadmieru spokojní. Obrovské poďakovanie patrí oddeleniu kultúry a športu pri MsÚ Tisovec za priestory, Štefanovi Sabóvi za ozvučenie koncertov. Pani Mgr. Eve Manicovej za nádherné medovníčky pre súťažiacich i celý orchester. Spoločnosti CSM Tisovec za poskytnutú exkurziu po závoze pre členov orchestra. Spoločnosti Tauris – Casovia

za sponzorovanie časti mäsových výrobkov na občerstvenie. DDaDSS Tisovec za poskytnutie riadov. Pani Marienke Bagačkovej za výborné makové i orechové záviný. Osobitne ďakujem kolektívu ZUŠ Tisovec za organizáciu celej súťaže i za pomoc pri výchovných koncertoch, ktoré sa uskutočnili v piatok 22.3.2013. Akordeónový orchester ZUŠ Lipany sa predstavil druhým koncertom vo štvrtok 21.3. o 16:00 v kinosále MsKS tisovskej verejnosti. Hrali s rovnakým nasadením, žiaľ pre pár ľudí. Výchovné koncerty pre ZŠ Dr. V. Clementisa, EGT i SOŠ boli dôstojnou bodkou zájazdu lipianskeho orchestra. Tisovskí pedagógovia, žiaci i študenti si pozorne vypočuli ich výkony a odmenili ich zaslúženým potleskom. Vráťim sa ešte ku začiatku zájazdu. Ďakujem za spoluprácu pri organizácii výchovných koncertov, ktoré sa uskutočnili 20. 3. 2013 v RS p. Ľubomírovi Šarikovi za poskytnuté priestory Domu kultúry, vedeniu Gymnázia Ivana Kraska, Obchodnej akadémie, ZŠ Š. M. Daxnera, ZŠ P. K. Hostinského a ZŠ Mihálya Tompu. Naše poďakovanie patrí i Ing. Mirke Kubaličkovej za ochotu sprevádzať členov orchestra mimo sezóny po Vodnom mlyne vo Veľkých Teriakovciach.

Lubica Sabová,
riaditeľka ZUŠ Tisovec

A tu sú dojmy žiakov ZUŠ Tisovec: Tak ako takmer každý rok, aj tento sme sa stretli s orchestrom ZUŠ Lipany. Bola zvlášť po dvoch rokoch ich znova vidieť. Tento rok sme ale mali možnosť spoznať sa s nimi bližšie. Zistili sme, že to nie sú len vynikajúci a nadaní

mladí hudobníci, ale aj super (ako sa hovorí) "šafeni vychodňare", s ktorými sme si hneď sadli. Hoci sme ich koncert videli 5-krát, stále to bolo výborné a stále nás to bavilo. Ohromila nás schopnosť pani dirigentky Mgr.art. Miriam Žilkovej Timčovej vžiť sa do skladieb, ale zároveň mať pod kontrolou celý orchester. Veľmi nás však prekvapilo že na verejný koncert tu v Tisovci sa na tento úžasný orchester prišlo pozrieť dokopy možno 10 ľudí, no tí ktorí prišli určite nefutovali. Spoznali sme nových ľudí. Budeme sa tešiť na ďalšiu

spoluprácu a ešte ďalšie zážitky s nimi.

Aneta Vetráková (hudobný odbor), Ester Magyarová (HO, výtvarný odbor) žiačky VI.ročníka

„Hral tam akordeónový orchester, spolu tam bolo 38 ľudí. Najviac sa mi páčila posledná pesnička Kat'úša. Dirigentka sa volala Žilková Timčová. Bolo tam pekne, rád som si to vypočul.“

Branislav Brndiar (VO), žiak 4.ročníka

„Akordeónový orchester s počtom 38 ľudí! Najviac sa mi tiež páčila posledná pesnička Kat'úša. Trvalo to hodinu. Bolo to veľmi dobré. Mali dobrých sólistov aj speváčky.“

Jakub Kochan (HO, VO), žiak 4. ročníka

„Bolo tam veľmi dobre. Veľmi pekne hrali. Najviac sa mi páčila posledná pieseň. Bola aj súťaž o ich CD ktoré vyhral jeden prvák. Otázka znela ako sa volá pieseň z ktorej hrali úryvok.“

Lenka Királyová (VO), žiačka 4. ročníka

„Bol to pekný deň vďaka tomu že som mohla počúvať taký krásny orchester. Najviac sa mi páčili sólisti. Ruské pesničky boli najkrajšie, hlavne Kat'úša. Pani Žilková Timčová bola so svojím orchestrom veľmi spokojná. Trvalo to približne hodinu. Chcela som aby ešte zahrli, ale už nezahrli (za nami nasledoval ďalší koncert). Chceme, aby prišli aj na budúci rok. Ďakujem ZUŠ Lipany že mi takto spríjemnili deň!“

Laura Boháčiková (HO, VO), žiačka 4. ročníka Na zájazde do Tisovca som sa podieľal už trikrát. Predstava, že sa vraciam k starým známym, vŕcnym ľuďom, ktorí nás vždy tak láskavo privítali a dali nám kúsok svojho srdca, radosti, kultúry, ma naplňovala veľkou radosťou. Prvý deň som na zájazde nebol, (naši hrali na dvoch výchovných koncertoch v Rimavskej Sobote), lebo som musel ísť do školy, ale vo štvrtok som prišiel. Ako vždy ste sa o nás dobre postarali, či už chlebíčkami alebo nejakou sladkosťou. Vystúpenia pre nás boli síce náročné, no keď sme videli ako prichádzajú ľudia a chcú nás počuť, to nás hnalo dopredu a nedovolilo nám to oddychnúť si. Vždy sa rád vrátim do Tisovca lebo tie vrchy, stromy mi dávajú niečo čo inde nenájdem. Som síce sklamaný, že sme tento rok nemohli spolupracovať s miestnym orchestrom, no verím, že v budúcnosti ešte budú príležitosti. Týmto sa chcem v mene všetkých nás poďakovať za pohostinnosť a skvelú atmosféru. Opäť niekedy nabudúce.

Ahoj!

Ján Tarasovič, člen akordeónového orchestra ZUŠ Lipany

UZNESENIA MsZ 26. 3. 2013

Mestské zastupiteľstvo v Tisovci

schvaľuje

- vyraziť z fondu Mestskej knižnice A. H. Škultétyho v Tisovci 964 kníh v hodnote 913,65 € v zmysle prílohy č. 2
- zahraničnú služobnú cestu do partnerského mesta SHENANDOAH /USA/ v dňoch 24. 9. 2013 – 30. 9. 2013, ktorej sa zúčastnia za organizácie : Mesto Tisovec – Ing. Karol Kubíni, Ing. Marcel Lopušný, EGT Tisovec – PhDr. Helena Pašiaková, SOŠ Tisovec – Ing. Anna Kožiaková, občania mesta – Ing. Ivan Kriška s manželkou, Mgr. Anna Keletiová, tlmočník – Ivana Skoncová
- úhradu cestovných nákladov súvisiacich so zahraničnou služobnou cestou pre poslancov MsZ a tlmočníku
- nájomnú zmluvu na uzavretie opakovaného nájmu bytu na ulici Jesenského súp. číslo 1470 v Tisovci v zmysle čl. II. ods. 2 nájomnej zmluvy pre : Ing. Miroslava ROSIARA, jednoizbový byt č. 16, doba prenájmu od 1.4.2013- 31.3.2015
- nájomnú zmluvu pre BEATI s. r. o. - maloobchod s ovocím a zeleninou, L. Novomeského 124/15, 979 01 Rimavská Sobota. Jedná sa o nebytové priestory v prízemí objektu RADNICE o celkovej výmere 78,50 m2, doba prenájmu od 1.4.2013 – 31.12.2013, cena prenájmu v zmysle VZN mesta Tisovec, ktorým sa ustanovuje výška nájomného za prenájom nebytových priestorov a pozemkov vo vlastníctve mesta.
- zmenu prevádzkovateľa baru na Námestí Dr. V. Clementisa č. 85 v Tisovci s názvom Casablanca na novú spoločnosť TRADING

INVEST, s. r. o. so sídlom Francisciho 5053/20, 058 01 Poprad s nasledovnými otváracími hodinami : PO-UT-ST-ŠT-NE : od 12.00 – 24.00 hod., PIA: od 12.00 – 03.00 hod., SO : od 14.00 – 03.00 hod.

- prenájom plochy pred prevádzkou TRIO rýchle občerstvenie o rozmeroch 8x3x4 m na dobu od 1.4.2013 – 31.12.2013 za cenu v zmysle VZN mesta Tisovec o podmienkach a výške nájmu nebytových priestorov a pozemkov vo vlastníctve mesta

neschvaľuje

- umiestnenie terminálu pre videohru na území mesta Tisovec v prevádzke HERŇA Royal, Námestie Dr. V. Clementisa č. 83, Tisovec pre spoločnosť AG PLAY, s.r.o. Záhradnícka 68, 821 08 Bratislava
 - prenájom tenisového kurtu v Športovom areáli Rudolfa Valenta v Tisovci pre Tisovský spolok tenistov
- berie na vedomie**
- informáciu o konaní podujatia OFF ROAD v čase od 11.4.2013 – 14.4.2013
 - správu o hospodárení obchodnej spoločnosti

Mestské lesy Tisovec, s. r. o. za rok 2012

- stanovisko Dozornej rady podľa doručenej zápisu
- správu o hospodárení obchodnej spoločnosti Služby mesta Tisovec, s. r. o.
- vyhodnotenie plnenia programového rozpočtu mesta – monitorovaciu správu za rok 2012 s pripomienkami
- stanovisko Dozornej rady podľa doručenej zápisu

súhlasí

- so schválením Účtovnej závierky obchodnej spoločnosti Mestské lesy Tisovec, s. r. o. za rok 2012
- so schválením Účtovnej závierky obchodnej spoločnosti Služby mesta Tisovec, s. r. o. za rok 2012

spĺnomocňuje

- primátora mesta, konajúceho ako Valné zhromaždenie k prijatiu uznesenia, kde vykázaný zisk obchodnej spoločnosti Mestské lesy Tisovec, s. r. o. za rok 2012 sa presunie do kapitálového fondu spoločnosti vo výške 19 322,89 €
- primátora mesta, konajúceho ako Valné zhromaždenie k prijatiu uznesenia, kde vykázaný zisk obchodnej spoločnosti Služby mesta Tisovec, s. r. o. za rok 2012 sa prevedie do rezervného fondu spoločnosti a vyčíslený zisk sa použije na vykrytie straty z minulého obdobia

ukladá

- Tisovskému spolku tenistov dopracovať predloženú nájomnú zmluvu o pripomienky oboch zmluvných strán

Nie sme na ceste sami

Je to cesta životom každého z nás. Na tej ceste sú rodina, poslanci, politici, priatelia, nepriatelia a tí, čo sa snažia za každú cenu dirigovať toto dianie a často pozerajú na tú premávku iba cez peniaze. Nesmieme občanovi vnútiť pocit, že na tejto ceste je sám. Rýchlo mu dôjde dych a chuť prekonávať prekážky. Občianska iniciatíva či pripomienky sú pokladané za príťaž. Rýchlo sa zabudlo na volebné sľuby, ktoré stavali do popredia práve občana. Veď hlavne on prispieva, platí dane na aparát, ktorý ich prerozdeľuje, čiže sa stáva, že platí dvakrát za to isté. Z občianskej iniciatívy na úrovni samospráv nie je možné robiť biznis. Potom to vedie do tmy nečinnosti a ľahostajnosti. Spoločnosť, v ktorej teraz žijeme, je dosť krutá. Lekárska starostlivosť ustupuje zo svojej ľudskosti, pociťuje to hlavne staršia generácia, ktorá je veľmi citlivá nielen na spoločenské dianie, ale aj na záujem o jej problémy. Riešenie problémov nielen politici, ale i samosprávy odsúvajú, ale treba to vidieť ako výzvu. A to je už oveľa ťažšie a zodpovednejšie. Čo spoločnosť zanedbá, o to má krajšie nekrológy a zdôvodnenia, ale to je už vybočenie z tejto cesty. Často hovoríme o demokracii, chudinku ohýbame ju, až je na nepoznanie, s chuťou to robí každá vládna garnitúra. Treba si uvedomiť, že je to spôsob existencie spoločnosti, ktorú na tej ceste

životom vytvárame a v tesnom závесе idú vzťahy medzi ľuďmi. Na ceste sú dôležité zrkadlá, okolnosti nás nútia pozrieť sa do nich, pokiaľ ich úmyselne neodstránime alebo nezahmlíme, i na tej tisovskej ceste sú zrkadlá, po ktorej putujeme všetci, občania poslanci bohatší chudobnejší, nebát sa pozrieť to je dôležité. Ekonomický turizmus je fakt, s ktorým treba rátať aj v TISOVCI. Ľudia a ich peniaze idú tam, kde sú na to podmienky a spokojnosť, že za svoje peniaze dostane to, čo chce a na

čo má. Marcové snemovanie tisovských poslancov sa zaoberalo aj žiadosťami na podnikanie v oblasti ponúk na občerstvenie, kde súčasťou je aj podávanie alkoholických nápojov, schvaľovací proces prešiel bez komplikácií k spokojnosti žiadateľov. Až kým neprišla na program požiadavka novovzniknutého Tisovského spolku tenistov.

Nájomná zmluva, návrh tejto komunity položil vyššiu latku. Údržba a prevádzka nového kurtu s antukovým povrchom je náročná a je tu chuť a občianska iniciatíva sa starať o tento kvalitný kurt. Ani druhý pokus v tomto smere nevyšiel, požiadavka nebola schválená a odložilo sa to. V Tisovci už štvrtý rok funguje slovenský unikát, Mestská tenisová liga, takže požiadavka novovzniknutého spolku je oprávnená. Predseda spolku, p. Peter Brndiar, si dal náročnú úlohu a dúfajme, že túto prekážkovú dráhu prekoná. Mestské lesy, spoločnosť so stopercentnou účasťou mesta spolu s Mests. podnikom služieb, predložili ročnú účtovnú závierku za rok 2012. Hospodárske výsledky týchto spoločností sú veľmi dobré a vykazujú zisk. Až na rozsah služieb, ktoré ponúkajú, zišlo by sa ich rozšíriť o bežné potreby občana. Takže na tisovskej ceste životom nie sme sami, dôležité je vzájomné rešpektovanie pravidiel. Oddýchnuť si sa na tejto ceste dá, ale netreba postávať vedľa a kritizovať premávku, to je jednoduché a pohodlné. Máme slobodu, ťažko ju definovať. Sloboda je aj schopnosť nestať sa otrokom svojich úspechov a príjmov, lebo treba aj rozmýšľať a o to tu ide na tejto ceste. Každá cesta niekam vedie, táto vedie do budúcnosti. Aká bude, záleží na nás.

Vladimír Pašiak

Spoza dverí ZŠ

„Nemilovať knihu, znamená nemilovať múdrosť a nemilovať múdrosť, znamená stáť sa hlupákom.“ (Ján Amos Komenský)

Už tradične mesiac marec spájame nielen s príchodom jari (tento rok sa nevedno - kde pozabudla...!), ale i s mesiacom knihy. Kniha, najväčší priateľ človeka od vynálezu knižnice, patrí medzi našich neodmysliteľných spoločníkov. Žiaľ, čím ďalej, tým viac mladí ľudia zanedbávajú beletriu a radšej využívajú internet, alebo sa neprítomne pozerajú na televíziu obrazovku. Nás, v základnej škole, ale teší ten fakt, že od vlni stúpol záujem o čítanie a žiaci si oveľa častejšie požičiavajú knihy, ktoré má na starosti Mgr. Libuša Sihelská. Nech tak ostane i naďalej. Aktivita našich žiakov našťastie ani v marci nepoľavila. Tak poďme rekapitulovať! Pri vyhodnotení februárovej výtvarnej súťaže Vesmír očami detí 2013, v okresnom kole v 3. kategórii si krásne 2. miesto „vyvesmíroval“ Viktor Dolinaj (VIII.A). Najväčšiu radosť z úspechu iste mala Mgr. Katarína Hutková. 7. marec bol úspešným dňom i pre Tamaru Dianiškovú (V.B), ktorá v okresnom kole súťaže Rozprávkové vretienko, tiež získala 2. miesto. Pripravovala ju PaedDr. Anna Keletiová. Dňa 11. marca sa v Hnúšti uskutočnila súťaž v hraní vedomostnej spoločenskej hry GernerNation, ktorú usporiadala Agentúra pre rozvoj Gemera so sídlom v Hnúšti v rámci projektu Multikultúrna škola hrou. Súťaž bola zameraná na vedomosti z oblasti histórie a prírodopisu regiónu Gemer a Malohont. Táto hra zároveň rozvíja i charakterové vlastnosti uplatňované pri podnikaní. Našu základnú školu reprezentovalo dvojčlenné družstvo: Viktor Dolinaj a Oliver Gandžala (obaja z VIII.A). Spomedzi ďalších družstiev žiaci síce nepostúpili do 2. kola, no i tak preukázali rozsiahle vedomosti z danej oblasti, za čo im ďakujeme. Spolubojovníčkou v tejto náročnej hre im bola PaedDr. Anna Keletiová. Poveštná 13.-ka opäť potvrdila svoju zlovestnosť v podobe „milovaného“ Monitora. Sivé dizajny prichádzajúcich deviatok, hrdinsko-chabé úsmevy s ťažko pregigajúcou sa slinou, pomaly sa presúvali do učební pravdy. Spätňý chod. Červené dizajny odchádzajúcich deviatok, žiadna slina v krku, ale zato hrdinské pokriky: „Bolo to ľahké...!“ Veď uvidíme, ako niekto povedal, na výslednej listine..15. marca sa tiež poriadne zapotila Natália Nagajová (IX.A), ktorá úspešne reprezentovala našu školu v okresnom kole Chemickej olympiády v Rimavskej Sobotě (...kým v okresnom meste nič nelietalo vzduchom, bolo všetko v poriadku...). Gratulujeme. V dňoch 19. a 20. marca sa uskutočnilo obvodné kolo Pytagoriády opäť v Rimavskej Sobotě. Nás úspešne reprezentovali: Lukáš Mário Novota (IV.B) a Jennifer Dovalová (VI.A). Pripravovali ich Mgr. Miroslava

Janečeková a PaedDr. Božena Pardupová. 21.3. - okresné kolo Hviezdoslavovho Kubína. Zas v okresnom meste. (Som zvedavá, kedy aj žiaci z Rimavskej Soboty okúsia útrapy ranného cestovania! ...nikdy!) Reprezentovalo nás 6 žiakov. Kto vyhral? Nuž Ester Magyarová s poéziou (VIII.B) a Lujza Laudárová s prózou (VIII.A). Obe sa umiestnili na 3. mieste s postupom do vyššieho kola. Pripravovala ich Mgr. Katarína Hutková. Sme pyšní! Deň vody (28.3.) si pripomenuli druháci spoločnou akciou 22. marca. Žiaci z triedy Lienky Školienky pozvali svojich kamarátov z Mravčekovej triedy, aby si spoločne zasútťažili a zabavili sa na kvíze o najlepšieho Supervodníka. Najprv si pozreli prezentáciu o vode, kde si nielen zopakovali svoje vedomosti z prírodovedy, ale sa dozvedeli aj nové zaujímavosti o tejto zdravej tekutine. A potom nastalo súťaženie! Rozdelení do skupiniek, si druháci zmerali sily v teórii, odhade i v praktických cvičeniach. A keďže boli vlastne na vyučovaní, pani učiteľky im

nezabudli zaplietť do úloh aj matematiku a slovenský jazyk. Ale naši malí „supervodníci“ sa nedali zaskočiť ničím a so všetkými zadaniami si ľahko poradili. Hoci víťazmi sa stalo družstvo „Voda Club“ v zložení Danka Dovalová, Samko Máni, Mirko Koncoš a Nikolka Vinclová, spokojní boli všetci, ktorí sa akcie zúčastnili. Svedčili o tom úsmevy na tvárčkách a veselé komentáre dlho po jej skončení. O poučnú a vedomostnú zábavu sa postarali triedne učiteľky Mgr. Alena Pastýrová a Mgr. Ľudmila Goldschütterová. 25. marec – pondelok. Obyčajný deň. No pre naše, skôr narodené pani učiteľky - dôchodkyne, predsa len o čosi výnimočnejší. S jemným rozochvením prijali naše pozvanie do zborovničky, aby si spolu s nami pripomenuli Deň učiteľov. Keby náhodou „pri domácom oddychu“ pozabudli na vibráciu detského hlasu, nádherne im ho pripomenul a s chuťou zarecitoval veselú báseň Sebastián Gabriel (II.A). Rozžiaril im v očiach šibalské ohníčky a vyčaroval úprimný úsmev na tvárach. Vážnym hlasom sa k pani učiteľkám prihovarila Lujza Laudárová a v príhovore im, okrem iného, poďakovala za pedagogickú

prácu, za neustále opakovanie vedomostí a hodnôt slušného správania. Zažela ešte príjemné posedenie a do ďalších dní veľa zdravia, spokojnosti a pedagogického optimizmu. O chvíľu už znelo umelecké slovo v podaní Ester Magyarovej a zaviedlo mnohé mysle do úvah o zmysle života. Na záver, ako tradične, s chuťou zaspieval dve piesne DSZ Lykovienky a navodil tak sviežu, veselú atmosféru, ktorá nám veru vydržala až do tmúcej tmy. Tešíme sa už teraz na ďalšie spoločné stretnutie, lebo toto bolo ozaj vydarené! 27. marec. Do celoslovenského kola súťaže v tvorbe komiksu, na základe slovenskej ľudovej rozprávky „Dobšinského rozprávkovy svet, XII. ročník“, sme 14. marca zaslali najkrajšie práce žiakov II. stupňa. V 2. kategórii: piatáci: Brndiar Branislav, Bartová Alexandra - Majorošová Danka; šiestaci: Svinčiaková Tereza, Boháčiková Laura, Simanová Simona; v 3. kategórii: siedmak: Pindiak Adam; ôsmaci: Boháčik Filip, Bysterská Miroslava, Gendová Diana a deviatčky: Nagajová Natália, Hudecová Simona. (Prac – nádherných – ako maku!) Na 3. mieste – v rámci Slovenska – sa napokon umiestnila Gendová Diana a Cenu poroty získali ďalšie dve autorky komiksu - Nagajová Natália a Hudecová Simona. Zo srdca gratulujeme nielen žiakom, ale i Mgr. Kataríne Hutkovej! Musím napísať, že občas nás deti svojimi prácami privádzajú do úžasu, teraz v tom pravom zmysle slova. Nechápem, ako mohla porota vybrať tých najlepších, lebo len práce z našej školy boli jednoducho ÚŽASNÉ!! Celý marec sa niesol nielen vedomostnými, ale i športovými súťažami. Nakolko ich bolo neúrekom, zhrniem ich. Vybíjaná – dievčatá: okres i región 1. miesto, kraj - 4 miesto. Volejbal – chlapci: obvod 1. miesto. Gymnastika – dievčatá (A,B kategória): 2 miesto; chlapci (A,B kategória): 1. miesto. Florbal – chlapci (mladší i starší): 1. miesto; okres (starší chlapci): 1. miesto. Všetkým blahoželáme a tešíme sa, že nesedia len doma pri počítači! O výzdobu ku Dňu učiteľov (i o jarnú výzdobu) sa pri hlavnom vchode do budovy ZŠ postarala **Mgr. Katarína Hutková. Zároveň tejto našej dlhoročnej kolegyni všetci ešte raz blahoželáme k získaniu Plakety Jána Amosa Komenského.** Toto ocenenie udeľuje Mesto Tisovec už druhý rok svojim pedagogickým pracovníkom za úspešnú pedagogickú prácu a mimoriadne výsledky vo výchovno-vzdelávacom procese! Gratulujeme i ostatným oceneným z iných škôl Tisovca. Takže marcovú rekapituláciu máme za sebou. Dopĺňa si ju našou školskou fotogalériou. Tešíme sa o mesiac!

za celý kolektív Mgr. Marta Svobodová

Naši – Janko Valentík

V rubrike „Naši“ vám chceme formou akéhosi neformálneho rozhovoru priblížiť životy ľudí, ktorí sa postarali, ale samozrejme sa aj starajú o zviditeľňovanie nášho mesta, či už doma, alebo v zahraničí. (red.)

Janko, si absolventom VŠMU v Bratislave, pôsobil si ako herec v Divadle SNP v Martine a vo Vojenskom umeleckom kolektíve Kpt. Nálepku v Bratislave. Čo ťa viedlo k rozhodnutiu stať sa hercom?

K herectvu som inklinoval už od detstva. Ako malý chlapec som stál na javisku s ľudovou piesňou, hrával som v ochotníckom divadelnom súbore Daxner a režisér báťa Béla Kriška, ktorý sa môjmu vystupovaniu venoval, ako po odbornej stránke, ma často nahováral, aby som to s herectvom skúsil. Dokonca mi vybavil aj prijímací pohovor v bývalom profesionálnom dedinskom divadle. Aj som uspel, ale ja som sa rozhodol, že ak herectvo má byť mojim celoživotným povoláním, tak sa musím naň aj náležite pripraviť. Prihlásil som sa v roku 1959 na prijímacie skúšky na Vysokú školu múzických umení, prijali ma a v roku 1963 som absolvoval. Hneď potom som nastúpil do bývalého Divadla SNP v Martine a po roku na základnú vojenskú službu do Vojenského umeleckého súboru v Bratislave, kde som potom ostal pracovať ako civilný zamestnanec v hereckej skupine. No a potom, od roku 1975, rozhlas.

Dlhé roky, až do odchodu na dôchodok, si bol členom rozhlasového hereckého súboru vtedajšieho Československého rozhlasu v Bratislave. Bolo ťažké vymeniť „dosky, ktoré znamenajú svet“ za mikrofón?

Nemyslím si, že moje preorientovanie z hereckej tvorby na javisku v divadle, alebo vo VUS-e, na hereckú robotu v rozhlase bolo ťažké. Aj keď práca v našej rozhlasovej hereckej profesii je samozrejme v mnohom odlišná ako

práca na javisku. Kým na javisku má interpret možnosť dotvárať postavu, ktorú stvárňuje gestom, mimikou, kostýmom, rekvizitami, samozrejme pomáha aj reakcia publika, herec pred mikrofónom má k dispozícii len svoj hlasový prejav. Všetko, čo potrebuje k vytvoreniu postavy, môže vyjadriť len hlasom a mikrofón vie veľmi presne odhaliť, ako pripravený interpret príde. Nuž ale cez toto všetko je to robota veľmi pekná, hlavne pre svoju pestrosť a rôznorodosť. Kým herec na javisku našťuduje postavu a potom ju hrá aj niekoľko rokov v reprízach, rozhlasový herec prežíva každý deň v podstate niekoľko premiér, ku ktorým sa už nevráti. Každodenne účinkuje v rôznych reláciách a každá si vyžaduje iný prístup, inú prípravu. To je základ roboty herca pred mikrofónom. Ale keď takejto robote prídeš na chuť, zamiluješ si ju a nevymeniš ju za žiadnu inú. A to je aj môj prípad. Samozrejme, že občas prišla chuť stať sa aj pred publikom a pocítiť jeho priazeň priamo na živo a tak som rád zamenil mikrofón v rozhlasovom štúdiu za mikrofón na javisku a spolupracoval som s redakciou ľudovej hudby i redakciou literárnou a účinkoval v množstve verejných rozhlasových nahrávok, či už literárnych, alebo som si s OLU-om či s ľudovou hudbou Štefana Molotu, Mirka Durdíka rád zaspieval, alebo porozprával čo-to z repertoáru svojho ľudového rozprávača. Nuž taká bola náplň mojej profesie herca v rozhlase.

Tvoju hereckú tvorbu ovplyvnili významné herecké, divadelné osobnosti, akými boli pedagóg hereckej tvorby Janko Borodáč, či pedagóg javiskovej reči a umeleckého prednesu národný umelec Viliam Záborský. Myslíš si, že tieto osobnosti kultúrneho života na Slovensku nasledujú v dnešnej dobe ďalší a s tým istým nasadením?

Spomínaný profesor Janko Borodáč, aj Viliam Záborský naozaj významne ovplyvnili celú našu generáciu ľudí s týmto povolaním, či už v hereckej tvorbe, alebo javiskovej reči. Ved' oni vlastne položili základ tejto roboty. Nuž škoda, že tieto pravdy sa akosi strácajú s nastupujúcou generáciou, hlavne v „rýchlokvasených“ tzv. moderátoroch v televíziách, ale bohužiaľ už aj v rozhlase. Divadlá sa ešte ako-tak chvalabohu držia, čo ma veľmi teší.

Dominantou tvojej hereckej tvorby je dlhý rad vytvorených dramatických postáv v divadelných rozhlasových hrách pre dospelých, ale aj pre deti a

mládež. Ako je to podľa teba so Slovenským rozhlasom (momentálne RTVS) dnes?

Myslím programovú pestrosť.

Slovenský rozhlas, teda aj môj Slovenský rozhlas. Bývalý celý svoj profesionálny život som prežil ako pracovník tohoto podniku. Mal som ho a mám ho veľmi rád. Bol mi všetkým. Zamestnávateľom i koníčkcom. Aj keď mám samozrejme svoj názor na to, čo sa deje v Slovenskom rozhlase dnes, na túto otázku ti neodpoviem, nepatrí sa mi.

Momentálne žiješ doma v Tisovci, kde takisto pomáhaš rozvíjať kultúru pri rôznych akciách v meste. Aká je podľa teba kultúrna uvedomelosť Tisovčanov a Piňanov v dnešnej dobe?

Veľmi jednoduchá odpoveď. Kultúrna uvedomelosť našich ľudí je adekvátna dobe v ktorej žijeme, teda hlavne uponáhľanej dobe. Aj keď ja za seba môžem povedať, že stretnúť sa s publikom v Tisovci alebo v Rimavskej Píle, je pre mňa vždy naozaj sviatkom, pretože je to publikum veľmi citlivé a veľmi srdečné.

Neodmysliteľnou súčasťou tvojho života je folklór. Kedy prvýkrát si sa k nemu priblížil a prečo ti tak imponuje?

Ja som asi lásku k folklóru dostal do vienka už pri narodení. Otec, aj mama boli zo sedliackych rodín, v ktorých sa dodržiavali tradičné spôsoby života. Nuž vyrastal som v kruhu starých rodičov na gazdovstvách na Striebornéj, či Dúhovitom, kde sa deň začínal aj končil piesňou a to je jedno akou, či svätskou, alebo nábožnou. A ja som dennodenne, akoby nasával všetko to krásne, čo sa okolo mňa dialo. Zažil som nádherné páračky, priadky, kde ženy popreberali všetky udalosti v okolí a chlapi, samozrejme pri poháriku, rozprávali zážitky ešte z „prvej vojny“. Samozrejme sa veľa hralo, veľa spievalo, veľa žartovalo. Dokonca aj dnes, po toľkých rokoch, keď prízmúrim zrak, dokážem si v mysli premietnuť film o takýchto stretnutiach. Teda asi tu niekde, v týchto rokoch, sa začal môj vzťah k folklóru, k tradíciám, k ľudovej piesni, k ľudovému rozprávačstvu.

Ako sa ti žije v Tisovci?

Hm. No pozri, žijem v gazdovskom dvore svojho starého otca, bývame v dome, ktorý postavili so starou mamou v roku pána 1925. Žije sa nám tu, spolu s manželkou, priamo úmeme k veku, dobre. Ved' sme doma a všade dobre, doma najlepšie.

Ďakujem Janko za rozhovor.

(otázky kládol M. Stejskal)

Zas prichádza Vesna

Prvýkrát počas života sa neviem, ako obvykle, tešiť z novej jari

a život sa mi odrazu akosi cudzo a čudne, až záhadne iba - m a r í.

Hoci vždy tak ako predtým, aj tentokrát v predzáhradke pod naším oblokom rozkvitli žlté narcisy.

No prvýkrát sa nad nimi skláňam iba sám, už nie vo dvojici. A neviem ani, kde Ty si...

Víchor smrti Ťa priškrtil a drasticky sfúkol za nepriehľadné kulisy.

Žiaľ, niet takej rakety, či prieskumnej sondy tu, na našej Zemi, čo by dokázala

zistiť posmrtné adresy našich blízkych navždy o d i d e n ý c h !

Zas prichádza nová jar, zas prichádza Vesna. No, koľkí smútkom ubití, sa nevedia do kypiaceho života v t e s n a ť.

František Bábel
Tisovec, 25.3.2013

Jánošíkovská tradícia v ľudovej slovesnosti (2. časť)

Príčiny, pre ktoré sa dal na zbíjanie:

Tu niet rozporu medzi historickými faktami a príčinami uvádzanými v ľudových piesňach a povestiach. V piesni zo Štrby sa spieva: *Ja musím byť zbojník, bo krivda veľká, nepravosť u pánov, pravda u zbojníka.*

Postavenie poddanského roľníka verne odrážajú viaceré piesne:

Bože môj, otče môj, jak je ten svet zmotaný, čo vystojí, čo vystojí chudobný poddaný.

Alebo:

Není mizernejšie na svete stvorenie jak nevoľný sedliak v Uherskej krajine.

Hoci deň-noc robí, nemá ničoho, ani len tej poctivosti nie. Sedliaka aj na štyri boky trhajú do roboty: na stoličné, pánske i popovské.

V dome nedostatok veľký sužuje, keď porciu nedá richtár exekvuje.

A tak prichádza kremovej viny na zmatek.

Povešť z Čermovej uvádza dôvod zboja podobne, pomstiť krivdy páchané na poddanskom ľude. Povešť z Pucova hovorí, že Jánošíkov osud stať sa zbojníkom určili ježibaby.

Pôvod neobyčajnej sily a nezraniteľnosti:

Okolo týchto vlastností vznikol veľký počet povestí. Temer vo všetkých sa pripisuje pôvod nadprirodzeným bytostiam. Jedna z výnimiek je povesť z Dolného Štefanova. Táto vidí príčinu Jánošíkovej sily v tom, že ho matka nadávala dvanásť rokov. Strigy darovali Jurovi opasok, čo mal silu za dvanásť chlapov (Podbiel), dokonca za regiment vojska (Trstená). Opasok ho robil nepremožiteľným, lebo bol utkaný z rastliny od hada (Ústie nad Priehradou). V povesti z Varína bol hlavnou príčinou sily motúz usúkaný z detských pupkov. Strigy boli tiež darkyňami živého prúta alebo šnúry do giat, od čoho mocný Jánošík sa nebál ani sto chlapov. Darcami boli často víly, ako napríklad v povesti z Liskovej. V nej sa im zapáčil pekný, šváry šuhaj Jánošík natoľko, že mu dali sedem červených vlasov za pravé ucho. V každom bola ukrytá sila jedného muža. Takéto vlasy dostal aj od čerta, svojho krstného otca, a okrem toho aj opasok a valašku, čo na rozkaz sama rúbala (povešť zo Slanice). Opasok a valašku dostal, podľa povesti z Porúbky, od bosorky, ženy čemokňazníka, ktorá vysedela 99 šarkanov. Valaška bola zo živej ocele a na majiteľovo pranie zrubala aj dva regimenty vojska. Jánošík bol silný, lebo pochádzal z rodu obrov (Veľká Udiča). Stará babka dala Jánošíkovi čarovnú zelinku, keď sa dozvedela, že zamýšľa pomôcť chudobe, a tá zelinka ho urobila nezraniteľným. Strely z pušiek chytal do ruky a hádzal do drábov. Razom zabil aj desiatich. Raz pristavil pandúrov v doline Furmanec (vedie z Tisovca po Zbojský) pri Tesnej skale. Proti guľkám vystrel ruky a strely sa ho nechytali. Inokedy sa vyslobodil tak, že obrátil pohár hore dnom, načo útočníci skameneli (povešť z Vysokej).

Jánošíkova družina:

Andrej Melicherčík píše vo svojej knihe Jánošíkovská tradícia na Slovensku: „Nemožno sa domnievať pritom, že za celý čas Jánošíkovho velenia nad skupinou tvorili uvedení ľudia trvalý a kompaktný celok. Jedni prišli, druhí odchádzali.“ Na súde uviedol Jánošík 15 mien svojich druhov, osem ďalších a Uhorkička zatajil. Skutočnosť, že počet členov družiny bol pohyblivý, sa odráža aj v ľudových

piesňach. V piesni z okolia Levoče sa hovorí:

Na Cvenglovom vršku jasný ohník horí a okolo neho desať chlapcov sedí.

V Budinej sa spieva:

Bolo nás jedenásť, už nás je len desať, všetko povedajú, že nás budú vešať.

V Likavke:

Bolo nás jedenásť, tisíc sa nás zhúkne, keď Jurko Jánošík nohou o zem dupne.

Číslo jedenásť je tiež v piesni z Hriňovej:

Bolo nás jedenásť takých gavalierov, že sme sa nebáli pod slncom, pod nebom.

Pieseň z Chmeľovej:

Na Kráľovej holi jasný ohník horí a kol toho ohňa dvanásť chlapcov stojí.

Dvanásť chlapcov stojí, všetkých dvanásť v zbroji a hadnať trinásť celý dorúbaný.

Ján Kollár má v Spievankach na str. 67 takúto pieseň:

Na vysokých horách jasný ohník horí a okolo ohňa dvanásť zbojníci a trinásť starý.

O vzniku družiny sa v povesti z Jasenovej rozpráva, že po otcovom pohrebe odišiel Jánošík do hôr pomstiť sa pánom za jeho smrť. Stretol sa s Ilčíkom a keď ho premohol, šli ďalej spolu. Základ družiny doplnil neskôr Rajnoha. Vodcom sa stal tak, že premohol svojho súpera spomedzi druhov, keď sa vopred dohodli, že vodcom bude víťaz (Likavka). Jánošík mal styky so slávnym zbojníkom Rinaldom, ba i Stenka

Razin vraj držal s ním (povešť z Rovného). Z

Poľska prichádzal k Jánošíkovcom zbojník Orlovský s 24 chlapmi (povešť z Kysúc).

Aj keď skutočnosť bola sem-tam iná, zbojnícka družina sa v ľudovej slovesnosti vyznačovala najlepšími vlastnosťami. Zbojník nesmel zradiť podľa piesne z Veľkého Lomu:

Či ma budú variť, či v kolese lámať, nebudem vedľovať, dokým budem vládvať.

Čo by vyvadľoval, bola by to hanba, veru by sa hneval môj kamarát na mňa.

Podobná pieseň je z Hriňovej.

Správny, v očiach ľudu spravodlivý zbojník nebol sebec, čo dokazujú tieto úryvky z ľudových piesní:

Ved' som ja nezbiľal chudobných sedliakov, ale som ja zbíjal pánov – vlkolakov. (Hrochoť)

Nebojím sa Boha, že by ma pokáral, od boháčov som bral a chudobným dával.

(Cirocké Dlhé)

Však som ja nezbiľal len po Bielej hore a čo som nazbiľal, to som dal chudobe.

Preto ľud zbojníkom prial:

Ej, liešťa, liešťa, to zelenô liešťa, dajže, pane bože, tým zbojníkom štesťia.

Ak im ho nedal, zboj sa nevydaril:

Temná nôcka bola, keď sme na zboj išli, pánboh šťastia nedal, nič sme nedoniesli. (Veľký Lom)

Morálno-vôľové vlastnosti, oprávnenosť zboja, morálna podpora zo strany ľudu, to boli

pramene sebaavedomia pekne vyjadrenej v piesňach:

Boli by ma zabili, ale sa ma báli, kde jeden, kde dvaja s valaškami stáli. (Važec)
Keď sa mi zídeme, kamaráti smelí, veru sa budú triasť murovanie steny.

(Horný Tisovník)

Nebojím sa vás jeden, čo vás bude sedem, keď vás bude dvadsať, budem sa obracať, keď vás bude meru, vezmem si sekeru.

Valaška však neboila vždy spásou. Tak je to v piesni zo Strelníkov:

Zabili krahulca na šajbianských lúkach, mohol sa im nedať, mal valašku v rukách.

Zo Šumiaca je podobná:

Zabili Janička na nemeckých lúkach, prečo sa nebránil, mal valašku v rukách.

Väzenie, šibenica, smrť:

Tieto tri veci sú v zbojníckych piesňach často spomínané. Daromné bolo nahovárание, že:

... dobre ti je, Janík, v tom Bojnickom zámku, neseješ, neorieš, len si sedíš v chládku.

On dobre vedel, na čom je:

Nepraj mi, milá, takej dobroty, ved' ja musím nosiť zo železa boty.

Alebo:

Horká, moja milá, horká to dobrota, už tretia nedela, čo išli pre kata.

Skutočnosť, že pri mučení zbojníci prezradili mená spoločníkov sa do slovesnej ľudovej tvorby z pochopiteľných príčin zrejme nedostala.

Šibenicu si žiada odsúdenec zhotoviť sám, aby bola pekná:

Keby som bol vedel, že ma idú vešať, bol by som si išiel šibenicky kresat'.

Keby som bol o tom vedel, že ja na nej vešať budem,

bol by ju dal vymaľovať, zlatom, striebrom povykľadať,

po spodku len toliarikmi a po vrchu dukátkmi, do prostriedku mramor skalu, kde položím svoju hlavu.

Aj pod šibenicom ľud zbojníkov heroizuje. Tak i Jánošíka:

Štyri centy železa na svojich nohách mal, ešte si on tak od zeme, ej, zahajdukoval.

Zavesený na hák vyfáčil tri funty dohánú.

Mama a milá sú okrem katov najčastejšími postavami v posledných chvíľach života:

Nevešaj ma, kate, nevešaj ma hore, kým sa odoberiem od otca, matere.

Prosím vás, pánovia, prosím vás ešte raz, dovoľte mi milú ešte raz pobožkat'. (pieseň z Liptova)

Svojich kamarátov prosí:

Kamaráti moji, tu ma nenechajte, pod lipku zelenú, tam ma pochovajte.

Pod lipku zelenú, do tej záhradôčky, kde má milá chodí na biele fialky.

Alebo takto:

Na tých križných cestách hrob mi vykopajte, pod tými jedľami, čo som píjal s vami. (z Hriňovej)

Prosí aj vetrik:

Vetierku od vrchov, ej, vetričku od turni, keď ma budú vešať, povrázok mi urvi.

Ak sa to podarí, potom:

zotnem borovičku, preložím lavičku, ešte si navštívim svoju frajerôčku.

Pokračovanie na str 7..

Pokračovanie zo str. 6

Jánošíkove zbrane:

Mali čarovnú silu, lebo pochádzali od takých bytostí. Ľudia sa v piesňach a povestiach spytovali, kde ich nechal, a on im ochotne prezradil:

Jánošík, Jánošík, kde je tvoj palošík?

V tej klenovskej hore zatáť v javore.

Jánošík, Jánošík, kde tvoja valaška?

V Bystrici u kata zatáť do kláta. (pieseň z Klenovca)

Pieseň z Hrochote:

Jánošík, Jánošík, kde je tvoj palošík?

Vo mlyne na klíne, v hrochotskej doline.

V piesni z Kokavy stojí, že valaška je na Kráľovej holi zatáť v topoli. Pieseň z Varína prezrádza, že palošík je v Kupove pod bučkom prikrýty klobúčkom. Možno že valaška je na kostolnej veži v Hrachove (miestna povesť).

Jánošíkove poklady:

Ešte viac vari ako výzbroj zaujímalo ľudí, kde schoval nazbierané poklady. Na súde síce Jánošík označil prechovávačov koristi, popísal aj cestu k miestu ukrytia, či ich našli tam páni alebo niekto druhý, ostane už asi tajomstvom. V tom, či poklady nájdu páni si protirečia tieto ľudové piesne. Prvá je zo stredného Slovenska:

Keď ste si ma upiekli, teda ma už majte, tie moje poklady všetky nenájdete.

Druhá z Piešťan:

Keď ste ma chytili, teda ma už majte, tie moje poklady vy všetky nájdete.

Z povestí sa dá dozvedieť, kde hľadať a aké spôsoby sú na ich získanie:

Poklady strážia čierne psy, hady alebo sám Jánošík. Dá sa k nim dostať buď na Jána alebo na Veľký piatok. Podmienky sú ťažké, aj - mieme povedané - divné: capovým zadkom trikrát udrieť o stenu kaplnky (povešť z Liptova). Treba hľadať pod dubom, na ktorý ako prvý zasvieti slnko. Ale čo, keď tam duby nerastú (povešť z Novohradu). Z miesta ukrytého pokladu vychádza sírový zápach, ktorý núti odtiaľ ujsť, alebo sa strhne víchor a znemožní hľadanie (z Gemera). Na jedného odvážlivca prišla hrôza, a nikto sa tam viac neodvážil (z Liptova). Poklady nájde vraj ten, čo k miestu skrýše pod vrchom Katruškou privedie dvanásť bratov od jedného otca. Jeden Detvan priviedol dvanásť kohútikov - bratov, a poklad dostal (Očová). Podľa povesti z Liptova treba sa dotknúť nožníc a bujaka vytiesaných na skale, čím sa otvorí vchod do jaskyne s pokladom (Liptov). V povesti z Hriňovej je uvedená ako podmienka na

získanie pokladu dostať kľúč z hlbokéj studničky. Vytiahnuť ho môže ten, čo sa narodí na svätôjanskú noc. Poklady sa nachádzajú v dutej skale podoby psa, hovoriť povest' z Dunajova. Istý krčmár si ju pýtal, potom odkrútil psovi chvost a z otvoru vypadla hrba dukátov.

Záver:

„Utláčaný národ potrebuje hrdinu, ktorý by bol jedným z jeho stredy, jedným, ktorý s ním zdieľa jeho strastiplný osud. Slovenský národ si ho našiel v Jurajovi Jánošíkovi, synovi chudobného poddaného z Terchovej, a oprávnené. Po stáročia bol symbolom slobody, až do čias nedávno minulých stelesňoval nezlomné odhodlanie bojovať proti bezprávniu, za spravodlivosť, jeho odkaz v najťažších chvíľach mobilizoval zvyšky síl. Rozprávalo sa o ňom v prítmí učupených dreveníc, kde bol žriedlom nádeje, ale dostal sa aj na stránky učebníc, do pozornosti bádateľov, stal sa inšpiračným zdrojom umelcov.“ (Jozef Kočíš)

Vladimír Gottlieb, Brezno

S poľutovaním sme sa dozvedeli, že autor pán Vladimír Gottlieb sa nedožil uverejnenia seriálu o Jánošíkovi a dňa 19. februára 2013 nás navždy opustil.

Čeť jeho pamiatke redakcia TM

VESELÁ VEĽKÁ NOC

Veľká noc. Rok čo rok sledujeme zázračné znovuoživenie prírody, ktoré nás aj tak znovu a znovu fascinuje. Aby sme si priblížili veľkonočnú atmosféru, pripravili sme pre všetkých záujemcov rodnom dome Vladimíra Clementisa výstavu veľkonočných pohľadníc pána Martina Pliešovského z Hnúšte. Aj v dnešnej hektickej dobe, v čase esemesiek či mejlov, tetou pošťarkou doručená pohľadnica znamená, že niekto na nás myslí i keď je ďaleko. 18. marca 2013 sme pripravili malú vernisáž týchto umeleckých dielok. K videniu je tak vystavených takmer 600 pohľadníc, čo je len malý zlomok z jeho viac ako 16-tisícovej zbierky. Slávnostnú atmosféru vernisáže navodili žiaci ZUŠ Tisovec, Sára Sujová a Sebastián Gabriel spolu so svojím pedagógom, Milanom Matuchom. Pán Pliešovský nás oboznámil s históriou vydávania pohľadníc, ukázal nám tie jeho najobľúbenejšie, i tie najstaršie. Súčasťou výstavy bolo aj predaj

háčkovaných veľkonočných vajčiek z rúk p. Soni Hrončekovej, Ireny Rosiarovej, Marínky Dianiškovej, Margity Manicovej, Róžky Babušákovej a Emílie Zvarovej, medovníčkových vajčiek a zvieratiek či kvietkov p. Evy Manicovej, Janky Rončákovskej a Mirky Kochanovej, Šúpolienk p. Evy Dolinajovej, medových sviečok p. Zuzky Karasovej. *Mirka Kojnoková, vedúca OKŠ*
Autor výstavy Mgr. Martin Pliešovský:
Milí kolegovia, Tisovčania!
Srdečná vďaka. Je mi nesmiernou ct'ou, že mi bolo umožnené prezentovať pohľadnicu ako nosiča prejavu úcty, lásky a spomienky smerom k svojim rodinným príslušníkom či priateľom, prosto k blízkym. Za pohľadnicou stojí človek, ktorý musí urobiť niekoľko (dnes už nepopulárnych) krokov: ísť ju kúpiť, vybrať vhodný motív, napísať vlastnou rukou vhodnú informáciu či pranie, kúpiť

poštovú známku, na ktorej rube zanechať jazyka svoju DNA a podať ju na pošte. Pridanou hodnotou je pracovníčka poštovej priehradky, ktorá ju preberie, označí denným razítkom, ďalší ju naloží, prevezie, vo zvolenskej centrále roztriedi, doručí do schránky. Množstvo životných príbehov sa skrýva za tým malým farebným kartónikom o veľkosti 150x100 mm. Preto som veľmi rád, že sa na oči širšej verejnosti môže dostať tento "výbehový artikel", hoc je to len 3,75% z mojej zbierky. Ešte raz vám ďakujem i za pompézne otvorenie, hoci Mirka v článku hovorí o malej vernisáži (a ešte aj v Clementisove dome!). Na pekné sa nikdy nezabúda. Pozdravujem ju a všetkých tisovských kultúrnych pracovníkov a kultúrnych Tisovčanov.

S úctou, pre priateľov Maroš Pliešovský

www.tisovec.com
vždy aktuálne informácie o dianí v meste
admin: 0902 255 663

Po divadelnej premiére na Rimavskej Píle

Čas veľkonočný – čas rodinných či priateľských návštev a stretnutí. A práve tento čas si divadelní ochotníci z našej Píly vybrali za čas premiéry ich divadelného predstavenia „Zmierenie alebo dobrodružstvo pri obžinkoch od Jána Palárika v úprave Alenky Pivovarčiovej a Jara Lacka. A že si vybrali naozaj vhodný čas, o tom svedčí aj plné hľadisko nadšených divákov pri premiére, ale i predpremiére. Divadelný súbor T.Vansovej v Rim.Píle sa programovo venuje klasickým dielam slovenskej dramatiky i vlastným dramatizáciám diel slovenských autorov. Veselohra J.Palárika „Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch“

patrí k zlatému fondu slovenskej literatúry. Napriek jej 150-ročnému veku môžeme v nej nájsť zaujímavé paralely so súčasnosťou. Myšlienky zmierenia a rovnoprávnosti viacerých národov v jednom štátnom zväzku, či zmierenia a empatie bohatých s tými chudobnejšími sú v súčasnosti aktuálne rovnako ako za čias pána farára Palárika. Výborné herecké výkony pobavili všetkých divákov, ale tiež veríme, že nastavili zrkadlo našej dobe, v ktorej zmierenie potrebujeme ako soľ. Preto ďakujem všetkým, ktorí sa na vytvorení tohto predstavenia podieľali, i keď sa rodilo ťažšie ako po iné roky, menovite hercom: Denise Mániovej, Monike

Miškove, Zlate Huľukovej, Zuzane Vasovej, Milanovi Bútorovi, Jánovi Mihókovi, Jánovi Koniarovi, Martinovi Šuchovi, Ivanovi Matčovi ml., Máriovi Bruknerovi, technikovi Adovi Zvarovi, scénografovi Jánovi Pivovarčímu, režisérovi Jarovi Lackovi i Alenke Pivovarčiovej, za obetované voľné chvíle pri nácvikoch. O tom, že ich snaženie nebolo márne, svedčia aj dobré ohlasy na toto predstavenie. Tešíme sa na uvedenie reprízy aj tu, v Tisovci. Po premiérach bola disco zábava DJ GUSTA, ktorému tiež ďakujeme a všetci tanca chvilu sa zabávali až do rána bieleho.

Mirka Kojnoková

INZERCIA

Predám detský bycikl s prehadzovačkou značky

Kenzel 24 cena: 60 kontakt: 0907344973

Dám do prenájmu 2- izbový byt na Jesenského ul. č. 879/12.

kontakt: Dušan Kochan, 0907 852 605

Predám 3-izbový murovaný byt na Štefánikovej ulici

623 Cena dohodou kontakt: 0908276740

Predám rôzne druhy vaní, umývadiel, bidetov, splachovačov na

wc, a i. doplnky do kúpeľne, všetko nové, zľava 30,40%

kontakt: 0944919824

Prerábame bytové jadrá- voda, električka, obklady

kontakt: 0904980929

Predám mot. kosačku (rotačnú) za 25€, hliníkový rebrík

trojdielny, vysúvací do 8 m. za 30€, sporák na pevné

palivo(ohnisko na ľavej str., dymovod na pravej str.) za 35€,

stolík pod TV na kolieskach za 5€ a záhradnícke náradie-

motyky, hrabličky, rýle a lopaty po 0,50€

kontakt: 0904616849

VÝZVA

Vážení občania, Mestský úrad v Tisovci Vás chce upozorniť na dodržiavanie Všeobecne záväzného nariadenia o dodržiavaní verejného poriadku na území mesta Tisovec. Chceli by sme poukázať najmä na § 3 ods. 2 písm. c) V záujme ochrany života, zdravia, majetku, bezpečnosti občanov a ochrany životného prostredia sa zakazuje – znečisťovať zvieracími exkrementami cesty, chodníky, detské ihriská a pieskoviská a pod.; **chovať zvieratá, najmä psa, je povinný na verejných priestranstvách odstrániť nečistoty, resp. exkrementy spôsobené zvieratami.** Za porušenie tohto ustanovenia, môže Vám byť uložená pokuta v blokovom konaní príslušníkmi mestskej polície vo výške 33,00 €

APRÍL 2013

Pod Hradovou Tisovec

9.4. úterok 17.00	Renoir - Francúzsko Film Renoir je založený na skutočnom príbehu slávneho impresionistického maliara Augustea Renoira a začínajúceho filmára Jeana Renoira, ktorý je vyznávačom nádherných obrazov, ponorených do zlatej farby a vyzývajúci atmosféru samostatnej Renoirovej maliarskej tvorby. Príbež sa rok 1915 a malár Auguste Renoir i jeho syn Jean sú poznačení smrťou ženy i matky zároveň. Ich životy však zmení mladá kráska s ohnivými vlasmi, ktorá im priniesla stratenú energiu a umeleckú inšpiráciu. Stane sa posledným modelom otca Renoira, ktorému zároveň navráti stratenú mladosť, a v psychicky nízkom Jeanovi svoju divokosť i neskrývaným duchom vzbudí nečakané túžby i vášň k filmovému umeniu. Slniečka Gillesa Bourdosa bola uvedená na MFF v Cannes 2012 v sekcii Un Certain Regard, kde súťažila s ostatnými filmami o najoriginálnejší výpoved a výrazovú poetiku. Životopisná dráma, 111 min., MP 15, vst.: 1,-€
16.4. úterok 17.00	Tom a Jerry: Hudobné vylomeniny – USA Príprave sa na tanec s Tomom a Jerryom. Najzábavnejšia mačka a myš všetkých dobô vás roztancujú v rytme bláznivých a nekonečných naháňaniek. Na koncertoch klasickej hudby, počas noci v opere, v rytme valčikov... dvaja nerozluční (ne)priatelia pokračujú v boji bez prestania. Na čo čakáte? Podajte sa rytmu a bavte sa exravagančnými partitúrami, pod ktorými sú podpísaní Tom a Jerry. Detská animovaná rozprávka, MP, 49 min., vst.: 1,-€
23.4. úterok 17.00	Z prezidentskej kuchyne - Francúzsko Francúzsky režisér Christian Vincent vyznáva vo svojom najnovšom filme z prezidentskej kuchyne príbeh neobyčajnej ženy Hortense, ktorá počúva svoje srdce, a čo si zaumení, to aj dosiahne. Všetky jej dobrodružstvá sú zviazané s varením a jedno z nich je priam neuvěřiteľné – dva roky varila priamo pre francúzskeho prezidenta François Mitteranda v paláci Elysée a preniesla do zákušného politického sveta najromantickejšiu ženu v krajine. Christian Vincent vo filme paralelne rozvíja dve príbehové línie. V prvej z nich sa odohráva v Antarkide, kde Hortense istú dobu pôsobila, a prostredníctvom mladých dokumentaristov sa vracame späť do čias jej náročnej, no prestížnej práce v prezidentskom paláci. Postupne tak spoznávame obdivuhodnú ženu, ktorá v sebe spája zmysel pre tradíciu i modernitu, ambíciu i pokoru a razantnosť i krehkosť zároveň. Životopisný, MP12, 95 min., vst.: 1,-€
30.4. úterok 17.00	Coco Chanel - Francúzsko Gabrielle Chanel, vyrastajúca od siedmich rokov v sirotinci uprostred Paríža, Gabrielle 'Coco' Chanel, ako začínajúca, no nie príliš úspešná kabaretná speváčka, začínajúca krajkárika, ktorá pracuje je opravovať ismy. Coco Chanel ako módná ikona, ako symbol úspešnej, samostatnej a originálnej ženy, ktorá napriek tomu, že milovala, nikdy nikomu nepatriť. Aj to je príbeh jednej z najznámejších žien 20. storočia. Večná rebelka, ktorej konvenčné vtedajšie doby bránil voľne dýchať, žena, ktorá sa obliekla do košeľ svojich milencov. To je skutočný príbeh Coco Chanel! Príbeh modernej ženy, ktorá vyzdala revolúciu, nelen vo svete módy, ale aj v myslení a postavení ženy v spoločnosti, ako samostatnej osobnosti. Životopisný, MP12, 105 min., vst.: 1,-€